

YTTRANDE

2007-01-12

Dnr 521/06

Sametinget är ett
självständigt folkvalt
parlament som ska verka
för en levande samisk
kultur och medverka i
samhällsplaneringen.

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Banverket Norra banregionen
Box 43
971 02 LULEÅ

Remiss av Järnvägsutredning med miljökonsekvensbeskrivning för Kiruna, ny järnväg

Sametinget vill med anledning av den remitterade järnvägsutredningen för Kiruna, lämna följande synpunkter.

3.4 Rennäring

Samebygräns

Från och med 1 januari 2007 så är det enligt RNL Sametinget som fastställer samebygränser.

Renskötsel företag

De flesta renskötsel företag är **inte** registrerade som aktieföretag, utan många är endast momsregistrerade, eller enskilda företag.

9.2 Önskad händelser – byggskede

Sametinget vill här poängtera vikten av att det under byggnads/anläggningsskedet, oavsett vilket alternativ som väljs, noga samråds med rennärings kring planerade aktiviteter och tidpunkter för dessa, så att störningar på rennärings (flytt etc.) kan minimeras. Det kan även vara nödvändigt att sätta in skadelindrande åtgärder i detta skede såsom extra hagar, biltransporter etc.

10.4 Kulturmiljö

Kulturmiljö

Skrivningarna kring kulturmiljöfrågorna centreras kring riksintresseområdet för kulturmiljö, dvs. den historiskt värdefulla bebyggelse som finns inom centralorten. Sametinget anser att ytterligare dimensioner måste föras till diskussionerna om kulturmiljövården

1

Cujuhus/adress

Adolf Hedinsvägen 58
S-981 33 GIRON/KIRUNA
e-mail: kansli@sametinget.se
org nr 202100-4573

Telefodna/telefon

0980-780 30
Phone int: +46 980 780 30

Faksa/telefax

0980-780 31
Fax int: +46 980 780 31

Exp 2007-01-18 / SB11

sammankopplat med de järnvägsalternativ som presenteras. Kulturmiljöbegreppet i planeringsfrågorna inskränks idag till att endast handla om värdefulla byggnader, inventerade arkeologiska lämningar eller andra "fasta och fysiska" begrepp. Men kulturmiljövård handlar även om den av människan utnyttjade och påverkade naturen. Även rena naturformer kan bli en del av kulturarvet, genom människans namngivning, klassificering och insamling. Den samiska kulturen och historien är till stor del knuten till oskriven, tyst kunskap som traditionellt överförs mellan generationerna bl.a. gällande heliga platser i naturen som är knutna till den samiska förkristna religionen, så kallade immateriella kulturvärden. Kirunas nuvarande centralort med det närliggande omlandet är samiska bosättningsområden och har nyttjats för renskötsel, jakt och fiske långt innan stadsbebyggelsen kom till.

Det nämns en del om detta i avsnittet rörande tidigare markutnyttjande men Sametinget menar att en kartläggning och diskussion över järnvägsalternativens påverkan på traditionellt samiskt markutnyttjande, traditionell samisk kunskap gällande områdenas olika värden, namn, naturformationer etc. måste beaktas i samhällsplaneringen. Detta görs enklast genom intervjuer av äldre samer med god lokalkännedom. En sådan undersökning ska ses som ett komplement till de arkeologiska inventeringar som genomförs.

10.7 Rennäring

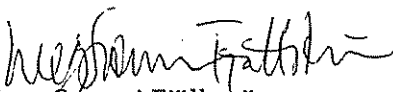
Rennäringen kommer att påverkas negativt av en ny järnvägsdragning förbi Kiruna stad. Sametinget anser att Banverket gjort ett mycket bra arbete med att i järnvägsutredningen grundligt beskriva konsekvenserna för rennäringen av de olika alternativen. Sametinget vill dock poängtera några saker. Sametinget ställer sig frågande till om alternativet Kiirunavaara kan innebära positiva konsekvenser för rennäringen och Leavas sameby. Även om föreslagna åtgärder kan sättas in för att mildra konsekvenserna, så finns det inget övrigt i beskrivningen som pekar på att förslaget är positivt, utan just den meingen. Det är av yttersta vikt att de planerade åtgärderna, som den föreslagna ekodukten, verkligen genomförs och utformas på det sätt som är nödvändigt för att samebyn ska kunna nyttja området på ett rationellt sätt.

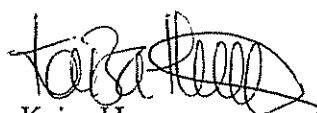
För alternativ Kiirunavaara är det väsentligt att tunnelalternativet utreds ytterligare och speciellt med tanke på var tunneln kommer fram bakom Luossavaara och utformningen av denna. Sametinget menar att alternativet klart försvårar flyttningen norr om Luossavaara, som redan idag är ett smalt område, om inte tunneln får fortsätta genom Prästbacken.

För alternativet Jägarskolan-Tuolluvaara föreslås bl.a. en viltpassage under järnvägen strax söder om E10 för åtkomst av flyttled och rastbeten väster om flygplatsen. Sametinget anser att en ekodukt även här är en betydligt bättre långsiktig åtgärd än en viltpassage och bör föreslås för samtliga varianter. Sametinget menar även att valet av linje inom utredningskorridoren är väsentlig. Sammantaget delar Sametinget bedömningen att detta järnvägsalternativ kommer att innebära stora negativa konsekvenser för Gabna sameby.

Sametinget anser att en skyddsåtgärd som omläggning av flyttningen till flyttning med lastbil, alltid skall vara en absolut sista åtgärd och att andra alternativ i så stor utsträckning som möjligt skall väljas. Detta för att handlingsutrymmet för samebyarna minimeras och för att det kan uppkomma situationer i framtiden, då lastbilstransporter inte får genomföras av djurhälsoskäl, tex. vid ett utbrott av mul- och klövsjuka. Dessutom medför alternativet ökade kostnader för samebyarna.

Beslut har fattats av Sametingets stf kanslichef. Föredragande har varit handläggaren för kulturfrågor.

Inez Svonni Fjällström
Stf Kanslichef

Kaisa Huuva
Kulturhandläggare